

Kirchenweb.at

Oversatt og bearbeidet av Rainer Irslinger.

1. Påskedag – det er påske!

Dette hendte på søndag, 1. påskedag:

Maria Magdalena og Maria, mor til Johannes, kommer til graven tidlig om morgningen.

Plutselig rystes Jerusalem av et jordskjelv. Gravsteinen er rullet til side og graven er tom. En engel sier til kvinnene at Jesus, slik han selv har forutsagt, er oppstått.

Påske er de katolske kristnes helligste fest. På 1. påskedag gleder seg de kristne over Jesu oppstandelse. Med døden på korset er ikke alt slutt. Med hans oppstandelse begynner nettopp livet.

Påske er den eldste (sammen med pinse) og viktigste festen for de kristne. Navnet påske kommer fra "pasques" (se fransk "pâques") og er avledet fra den jødiske høytiden "pesach". Fram til 200-tallet feiret man påske på bare en dag. På 200-tallet ble den stille uken til en fastetid. Så sent som på 300-tallet innførte man de 3 hellige dager (fra skjærtorsdagskveld til 1. påskedag) som kirkeårets høydepunkter.

Kirkemøtet i Nikea bestemte, at 1. påskedag måtte legges på 1. søndag med fullmåne etter vårens begynnelse (21. mars). Dette betyr at påske alltid ligger mellom den 22. mars og den 25. april. Påskesøndag blir feiret til minne om Jesu oppstandelse.

Påskennatt og påskevigil

Kirken venter, ved å holde nattevakt, på Herrens oppstandelse og feirer den gjennom hellige tegn. Feiringen begynner i påskennatten, natt fra påskeaften til 1. påskedag, med en gudstjeneste (påskevigil).

Påskevigilien

Påskevigiliens liturgi består av 4 deler: lysfest (lystenning) prekengudstjeneste, dåp og nattverd.

Ved siden av halleluja-ropene er lyset en viktig bestanddel av denne gledesfesten. Ofte får de troende, som besøker påskevigilien, overrakt et lys ved kirkens inngang. Noen ganger blir det tent et påskebål, der man tenner det nye påskelyset (tegn på Jesu oppstandelse) under en lysmesse.

1. Lysfest (Lucernar):

Ved siden av kirken blir det tent et bål, som velsignes ved en lovprisnings- og takkebønn. Et nytt påskelys blir tent ved bålet.

Nå følger prosesjonen inn i den mørklagde kirken. Presten (eller diakonen) roper 3 ganger: "Lummen Christi" (=Kristus, lyset) mens han går i retning alteret med påskelyset i hånden. Menigheten svarer: "Deo gratias" (=takk til Gud). Under denne hendelsen blir påskelysets lys sendt videre til de troende. Kirkerommet blir opplyst på denne måten. Nå følger "Exultet" (=påskelovprisningen)

2. Prekengudstjeneste:

Nå kommer påskennattens prekengudstjeneste. Den er forskjellig fra alle andre typer på grunn av de mange lesninger (mellom 6 og 9 lesninger fra GT og NT).

Under "Gloria", når orgelet og klokkene klinger for første gang igjen, blir den siste rest av mørke og enkelhet tatt bort.

3. Dåp eller dåpfornyelse.

Gjennom Kristi oppstandelse kan også vi, gjennom dåpen, oppstå til nytt liv. Derfor må dåpens sakrament sees i en sammenheng med påske. I påskennatten velsigner presten

dåpsvannet for et helt år om gangen. Helt siden 300-tallet har påskenenatten vært en stor dåpsnatt for kirken. Etter dåpen fornyer menigheten sitt dåpsløfte, med brennende lys i hånden. Finnes det ingen som skal døpes, velsigner presten bare vannet – et symbol som skal minne om dåpen. Alltid har de troende fått lov til å ta noe av dette viete vannet med seg hjem. Det skal beskytte beboerne samt deres hjem mot uhell.

4. Nattverd (eukaristien)

Nattverden finner sted i vanlig form.

Påskelyset

Påskelyset, som har sine røtter i hedenske ritualer om våren (bålbrenning), står i påskenenattens midtpunkt. Påskelyset er for første gang nevnt i 384 i Piacenca. Senest i 417 brukte pave Zosimus påskelyset i Roma. På 900-tallet etablerte påskelyset seg som en fast tradisjon. I dag blir lyset tent på et påskebål og brenner under hele påsketiden. Senere blir lyset plassert ved døpefonten og tent på ved dåpshandlinger og eventuelt under spesielle gudstjenester.

Velsignelse av mat

Velsignelsen av mat er allerede nevnt på 600-tallet i ”Benedictio ad agnum benedicendum in Pascha”. På 800-tallet ble denne tradisjonen innført i Roma. Det er bevitnet at egg ble velsignet for første gang på 1100-tallet (se påskeegg).

Ved siden av egg ble det også brakt skinke, samtlige melkeprodukter og brød til kirken for å bli velsignet. Hensikten var å avslutte den lange fastetiden på en verdig måte ved å spise mat, som var blitt velsignet.

Elvarheim.net